კოლხური ტყეები

ბუნების უძველესი საგანძური

პროექტი თანადაფინანსებულია პოლონურ-ამერიკული თავისუფლების ფონდის მიერ, პროგრამა „RITA - რეგიონი გარდამავალ პერიოდში" ფარგლებში, რომელსაც ახორციელებს ფონდი „განათლება დემოკრატიისათვის."

RITA Region in Transition

BLACK SEA ECOACADEMY

მაჭახელას ეროვნული პარკი
Machakhela National Park

Fundacja EkoRozwoju

კოლხური ტყეები

ტყე არის გეოგრაფიული ლანდშაფტის ნაწილი, იმ ხეების, ბუჩქების, ბალახების, ცხოველებისა და მიკროორგანიზმების ერთობლიობა, რომლებიც განვითარების პროცესში ერთმანეთთან არიან დაკავშირებული და გავლენას ახდენენ, როგორც ერთმანეთზე, ისე გარემოზეც.

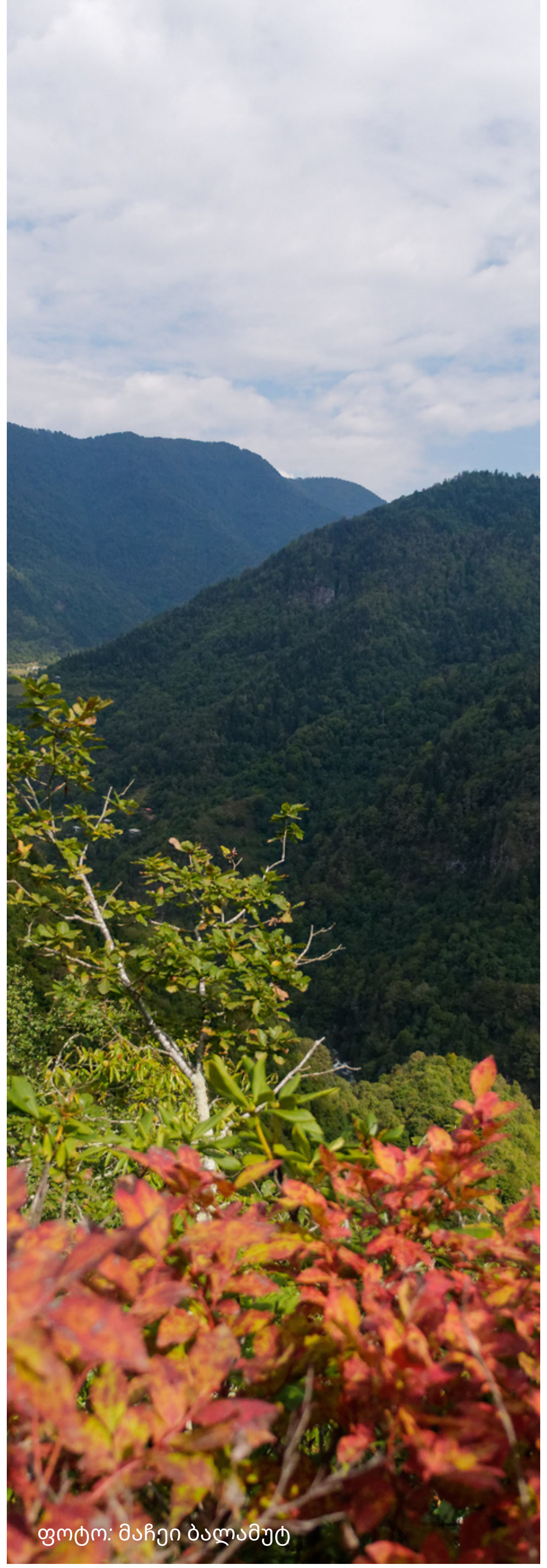
ფოტო: მაჩეი ბალამუტ

კოლხური ტყე

კოლხური ტყე სითბოს მოყვარული სახეობების თავშესაფარს წარმოადგენს. კოლხეთის ტყეებში მრავალი რელიქტური მერქნიანი და ბალახოვანი მცენარეების სახეობა ხარობს -სწორედ ის მცენარეები, რომლებიც ევროპაში მრავალი მილიონობით წლის წინ იყო გავრცელებული და გამყინვარების პერიოდში გადაშენდა.

პროექტი თანადაფინანსებულია პოლონურ-ამერიკული თავისუფლების ფონდის მიერ, პროგრამა „RITA - რეგიონი გარდამავალ პერიოდში“ ფარგლებში, რომელსაც ახორციელებს ფონდი „განათლება დემოკრატიისათვის.“

კოლხური ტყეები გამოირჩევა
რელიქტური და ენდემური
სახეობების
მრავალფეროვნებით.
პროექტი თანადაფინანსებულია პოლონურ-
ამერიკული თავისუფლების ფონდის
მიერ, პროგრამა „RITA – რეგიონი გარდამავალ
პერიოდში“ ფარგლებში, რომელსაც
ახორციელებს ფონდი „განათლება
დემოკრატიისათვის.“
Region in Transition
მაჭახელას ეროვნული პარკი
Machakhela National Park
Fundacja EkoRozwoju
ფოტო: მაჩეი ბალამუტ

ფოტო: მაჩეი ბალამუტ

მაჭახელას ეროვნული პარკის ტერიტორიაზე გავრცელებულია

სულ 548	სულ 20	სულ 31	სულ 92	სულ 43
მცენარეები	ამფიბიები ქვეწარმავლები	თევზები	ფრინველები	ძუძუმწოვრები

Cyclamen adzharicum
აჭარული ყოჩივარდა

მაჭახელას ეროვნული პარკის ტერიტორიაზე გავრცელებულია

მცენარეები:

სულ **548-მდე სახეობაა გავრცელებული**, აქედან საქ. წითელი ნუსხა - 12, IUCN-ის წითელი ნუსხა - 7, კავკასიის - 52. მათ შორის 55 ენდემური სახეობაა:

21-კავკასიის;
3-საქართველოს;
25-კოლხეთის
4-აჭარა-ლაზეთის
2-აჭარის

პროექტი თანადაფინანსებულია პოლონურ-ამერიკული თავისუფლების ფონდის მიერ, პროგრამა „RITA - რეგიონი გარდამავალ პერიოდში“ ფარგლებში, რომელსაც ახორციელებს ფონდი „განათლება დემოკრატიისათვის.“

ჩვეულებრივი წაბლი
(Castanea sativa)

უთხოვარი *(Taxus baccata)*

საქართველოს წითელი ნუსხის სახეობები:

- უთხოვარი (*Taxus baccata*),
- კოლხური სურო (*Hedera pastuchovii*),
- ჩვეულებრივი წაბლი (*Castanea sativa*),
- კოლხური თხილი (*Corylus colchica*)
- ჩვეულებრივი კაკალი (*Juglans regia L.*)

Pპროექტი თანადაფინანსებულია პოლონურ-ამერიკული თავისუფლების ფონდის მიერ, პროგრამა „RITA - რეგიონი გარდამავალ პერიოდში“ ფარგლებში, რომელსაც ახორციელებს ფონდი „განათლება დემოკრატიისათვის.“

RITA Region in Transition · BLACK SEA ECOACADEMY · მაჭახელას ეროვნული პარკი Machakhela National Park · Fundacja EkoRozwoju

პონტოს მუხა (*Quercus pontica*)

კოლხური ბზა (*Buxus colchica*)

საქართველოს წითელი ნუსხის სახეობები

- მედვედევის არყი (*Betula medvedevi*)
- შიშველი თელადუმა (*Ulmus glabra*)
- პონტოს მუხა (*Quercus pontica*)
- კოლხური ბზა (*Buxus colchica*)
-

პროექტი თანადაფინანსებულია პოლონურ-ამერიკული თავისუფლების ფონდის მიერ, პროგრამა „RITA – რეგიონი გარდამავალ პერიოდში“ ფარგლებში, რომელსაც ახორციელებს ფონდი „განათლება დემოკრატიისათვის.“

საქართველოს წითელი ნუსხის სახეობა

- უნგერნის შქერი
  (*Rhododendron ungrenii*)

პროექტი თანადაფინანსებულია პოლონურ-ამერიკული თავისუფლების ფონდის მიერ, პროგრამა „RITA – რეგიონი გარდამავალ პერიოდში“ ფარგლებში, რომელსაც ახორციელებს ფონდი „განათლება დემოკრატიისათვის.“

Region in Transition
BLACK SEA ECOACADEMY
მაჭახელას ეროვნული პარკი
Machakhela National Park
Fundacja EkoRozwoju

კავკასიური ხარისძირა

Helleborus caucasicus

სმირნოვის შქერი

Rhodedendron smirnowii

ფურისულა

Primula vulgaris

აჭარული ყოჩივარდა

Cyclamen adzharicum

წაბლი *Castanea sativa*

კოლხური ტყეების ერთ-ერთი წარმომადგენელი. ის მეტად სასარგებლო მცენარეა, რომელსაც ჩვენი დენდროფლორის ვერც ერთი სახეობა ვერ შეედრება. ისხამს ისეთ ნაყოფს რომელიც საუკეთესო თვისებებით ხასიათდება, როგორც საგემოვნო ასევე სასარგებლო.

პროექტი თანადაფინანსებულია პოლონურ-ამერიკული თავისუფლების ფონდის მიერ, პროგრამა „RITA – რეგიონი გარდამავალ პერიოდში“ ფარგლებში, რომელსაც ახორციელებს ფონდი „განათლება დემოკრატიისათვის.“

წიფელი *Fagus orientalis*

მაღალი სიხშირის, შეკრულ და დაბურულ კორომებს ქმნის, ცოცხლობს 400 წელს და მეტს, მისი სიმაღლე 34-40მ (იშვიათად 50მ) აღწევს, გავრცელებულია 600-1700მ, იშვიათად 2200მ.-მდეც.

პროექტი თანადაფინანსებულია პოლონურ-ამერიკული თავისუფლების ფონდის მიერ, პროგრამა „RITA - რეგიონი გარდამავალ პერიოდში“ ფარგლებში, რომელსაც ახორციელებს ფონდი „განათლება დემოკრატიისათვის.“

RiTA Region in Transition
BLACK SEA ECOACADEMY
მაჭახელას ეროვნული პარკი Machakhela National Park
Fundacja EkoRozwoju
KARKONOSKI PARK NARODOWY

უთხოვარი *Taxus baccata*

მაჭახელას ეროვნულ პარკში გვხვდება ერთ-ერთი ასაკოვანი და დიდი უთხოვარის ხე, რომელიც დაახლოებით 500-600 წელს ითვლის და შეტანილია წითელ ნუსხაში, მისი გარშემოწერილობაა 5,2მ

პროექტი თანადაფინანსებულია პოლონურ-ამერიკული თავისუფლების ფონდის მიერ, პროგრამა „RITA - რეგიონი გარდამავალ პერიოდში“ ფარგლებში, რომელსაც ახორციელებს ფონდი „განათლება დემოკრატიისათვის.“

Region in Transition

BLACK SEA ECOACADEMY

მაჭახელას ეროვნული პარკი
Machakhela National Park

Fundacja EkoRozwoju

სოკოები

მიქლიო (ქათმისბარკალა)
Cantharellus cibarius Fr

ხეთამხალი, კალმახა-სოკო
Pleurotus ostreatus

ხწეროსწვივა, წერეწო
Macrolepiota procera

ნიყვი, სოკოწითელა
Amanita caesarea

წითლუა (ბღავანა)
Russula emetica

მაჭახელას ეროვნული პარკის ფაუნა

ევრაზიული ფოცხვერი *Lynx lynx*

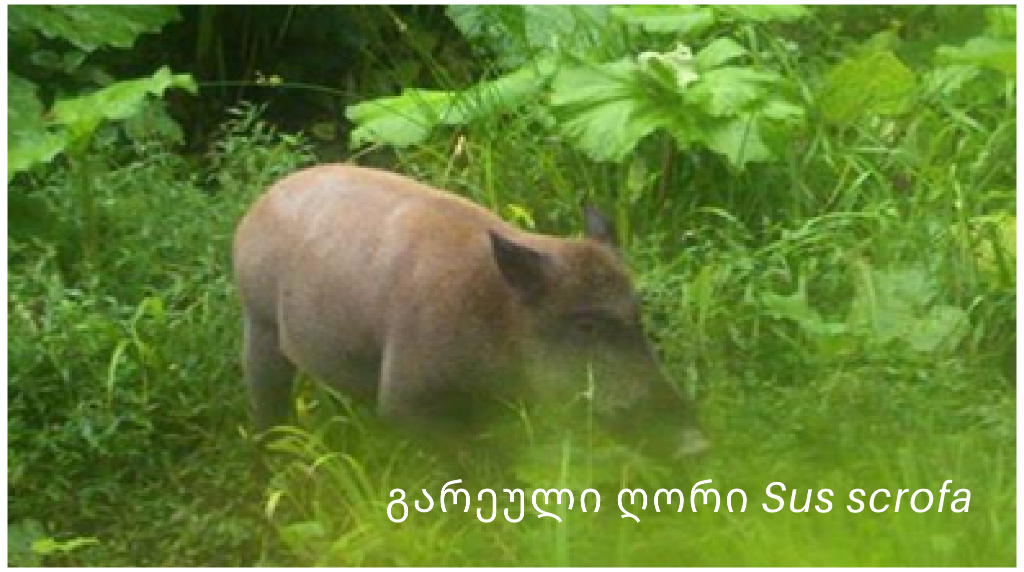
გარეული ღორი *Sus scrofa*

ტყის კვერნა *Martes martes*

მურა დათვი *Ursus arctos*

არჩვი *Rupicapra rupicapra*

მაჭახელას ეროვნული პარკის ფაუნა

საქართველოს წითელი ნუსხის სახეობები

- არჩვი
- მურა დათვი
- კავკასიური ციყვი
- ფოცხვერი
- სამხრეთული ცხვირნალა
- წავი
- კავკასიური სალამანდრა

კავკასიის ენდემური ძუძუმწოვრები

- მცირე კბილთეთრა
- რადეს ბიგა
- კავკასიური ციყვი
- კავკასიური თხუნელა

კავკასიური ციყვი *(Sciurus anomalus)*

კავკასიური ციყვი
(Sciurus anomalus)

დაცულია საქართველოს წითელი ნუსხით, მას აქვს შესანიშნავი მხედველობა და გრძელი ფაფუკი კუდი, რომელსაც რამოდენიმე დანიშნულება აქვს: გათბობის, მზისგან დაცვის და ხიდან ვარდნისას პარაშუტის ფუნქციას ასრულებს. იკვებება როგორც მცენარეულობით, ასევე უხერხემლო ცხოველებით.

პროექტი თანადაფინანსებულია პოლონურ-ამერიკული თავისუფლების ფონდის მიერ, პროგრამა „RITA - რეგიონი გარდამავალ პერიოდში“ ფარგლებში, რომელსაც ახორციელებს ფონდი „განათლება დემოკრატიისათვის.“

Region in Transition

BLACK SEA ECOACADEMY

მაჭახელას ეროვნული პარკი
Machakhela National Park

Fundacja EkoRozwoju

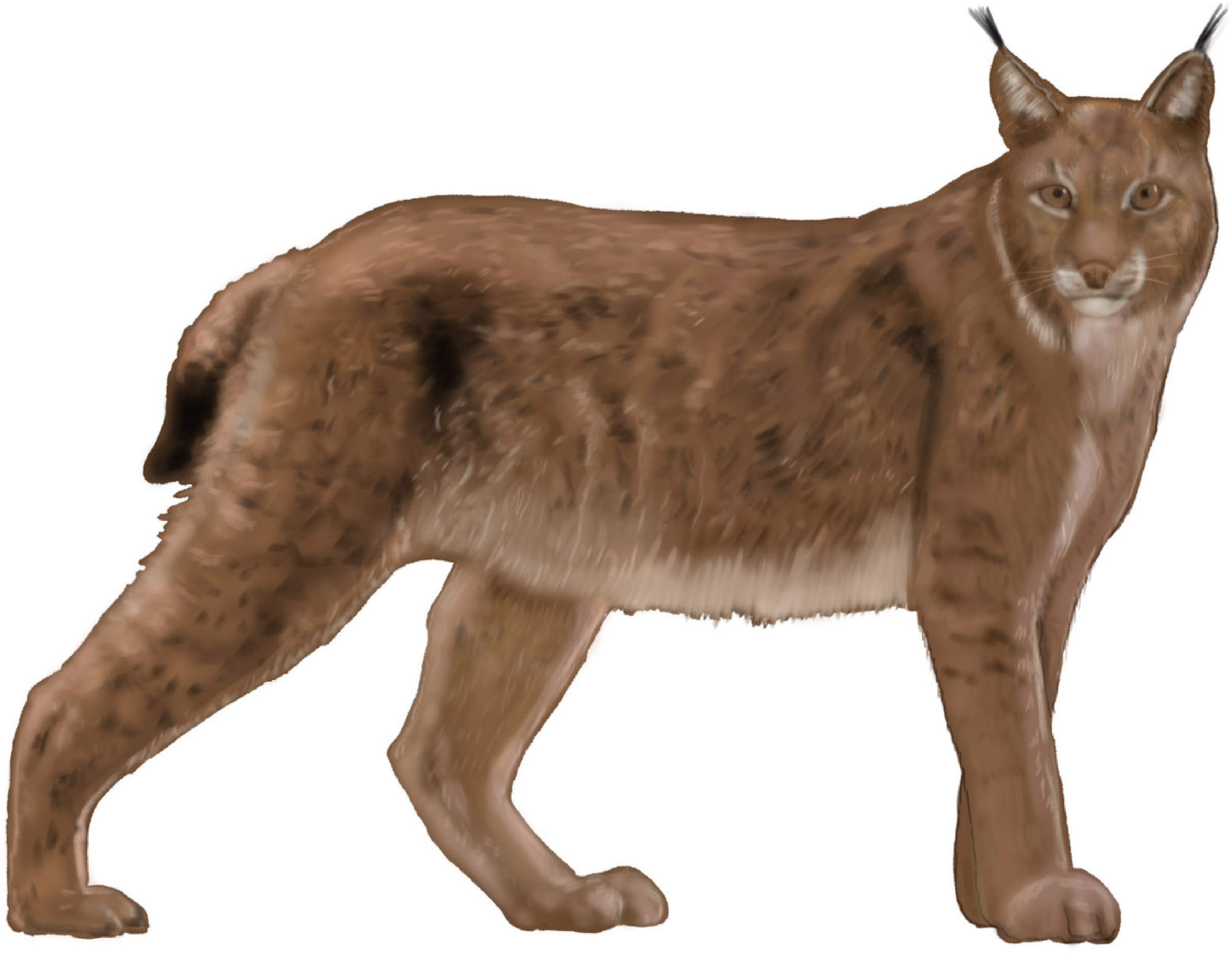

ფოცხვერი *(Lynx Lynx)*

ფოცხვერი
(Lynx Lynx)

კატისებრთა ოჯახის წაარმომადგენელი. გამოირჩევა მახვილი მხედველობით და კარგი სმენით. დაცულია საქართველოს წითელი ნუსხით

პროექტი თანადაფინანსებულია პოლონურ-ამერიკული თავისუფლების ფონდის მიერ, პროგრამა „RITA - რეგიონი გარდამავალ პერიოდში“ ფარგლებში, რომელსაც ახორციელებს ფონდი „განათლება დემოკრატიისათვის.“

Region in Transition
BLACK SEA ECOACADEMY
მაჭახელას ეროვნული პარკი
Machakhela National Park
Fundacja EkoRozwoju

არჩვი (*Rupicapra rupicapra*)

არჩვი
(*Rupicapra rupicapra*)

არჩვი მაღალი მთების ბინადარია. იგი ცხოვრობს სუბალპურ ზონაში. არჩვის საბინადრო ზონა 1500-2500 მეტრამდეა ზღვის დონიდან

პროექტი თანადაფინანსებულია პოლონურ-ამერიკული თავისუფლების ფონდის მიერ, პროგრამა „RITA - რეგიონი გარდამავალ პერიოდში“ ფარგლებში, რომელსაც ახორციელებს ფონდი „განათლება დემოკრატიისათვის.“

Region in Transition
მაჭახელას ეროვნული პარკი
Machakhela National Park
Fundacja EkoRozwoju

მურა დათვი (*Ursus arctos*)

მურა დათვი
(Ursus arctos)

მტაცებელი, ძუძუმწოვარი, დათვისებრთა ოჯახისა. მისი სხეულის სიგრძე 2,5 მ-მდე, მასა 480 კგ-მდე აღწევს.

პროექტი თანადაფინანსებულია პოლონურ-ამერიკული თავისუფლების ფონდის მიერ, პროგრამა „RITA - რეგიონი გარდამავალ პერიოდში“ ფარგლებში, რომელსაც ახორციელებს ფონდი „განათლება დემოკრატიისათვის.“

RITA Region in Transition
BLACK SEA ECOACADEMY
მაჭახელას ეროვნული პარკი Machakhela National Park
FER Fundacja EkoRozwoju

მაჭახელას ეროვნული პარკის ფრინველები

მცირე მყივანა არწივი

მთისარწივი

ბატკანძერი

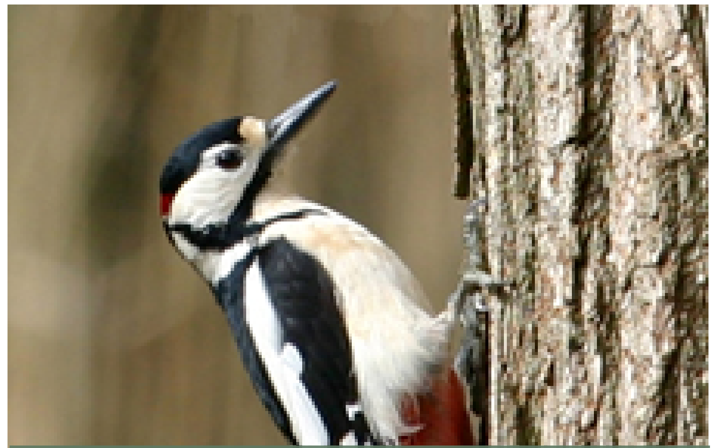
დიდი ჭრელი კოდალა

შავარდენი

ზარნაშო

ოფოფი

შავი კოდალა

ალალი

გველიჭამია (ძერაბოტი)

ბაღის გრატა

შაშვი

მაჭახელას ეროვნული პარკის ფრინველები

მაჭახელას დაცულ ტერიტორიაზე გავრცელებულია ფრინველთა მრავალფეროვნება

საქართველოს წითელი ნუსხის სახეობები

- ქორცქვიტა
- სვავი
- მთის არწივი
- შავი ყარყატი
- ბატკანძერი და სხვა

IUCN-ის წითელი ნუსხის სახეობები

- ქორი
- ნამგალა
- მცირე მყივანი არწივი
- ზარნაშო
- ჩვ. კაკაჩა
- უფეხურა
- ჩვ. კოჭობა
- ჩვ. გუგული
- შევარდენი
- მარჯანი
- კირკიტა და სხვა

მადლობა ყურადღებისთვის

საკონტაქტო ინფორმაცია:

ტელ: +995 595 08 60 75

Facebook: Machakhela National Park

მაჭახელას ეროვნული პარკი

e-mail:

nana.baujadze@gmail.com

web: www.apa.gov.ge

ფოტო: მაჩეი ბალამუტ

პროექტი თანადაფინანსებულია პოლონურ-ამერიკული თავისუფლების ფონდის მიერ, პროგრამა „RITA - რეგიონი გარდამავალ პერიოდში“ ფარგლებში, რომელსაც ახორციელებს ფონდი „განათლება დემოკრატიისათვის.“

RITA Region in Transition

BLACK SEA ECOACADEMY

მაჭახელას ეროვნული პარკი Machakhela National Park

Fundacja EkoRozwoju

RITA

Region in Transition

პრეზენტაციაზე მუშაობდნენ: ნანა ბაუჟაძე, მაჭახელას ეროვნული პარკი და კატაჟინა ზარემბა, ეკოგანვითარების ფონდი.

ნახატები: იაკუბ ზუჟეფჩუკი

პრეზენტაცია საგანმანათლებლო პროგრამა "კოლხური ტყის" ნაწილია, რომელიც მომზადდა პროექტის "ჩვენი ტყე - აქტიური ეკოლოგიური განათლება მაჭახელას ეროვნულ პარკში"

BLACK SEA ECOACADEMY

მაჭახელას ეროვნული პარკი
Machakhela National Park

Fundacja EkoRozwoju

KARKONOSKI PARK NARODOWY

More materials on
www.bsea.ge

პროექტი თანადაფინანსებულია პოლონურ-ამერიკული თავისუფლების ფონდის მიერ, პროგრმა „RITA - რეგიონი გარდამავალ პერიოდში“ ფარგლებში, რომელსაც ახორციელებს ფონდი „განათლება დემოკრატიისათვის“.